

8. škola medijske kulture Varaždinske Toplice, 19.–29. kolovoza 2006.

Nakon dugogodišnjeg prebivanja u Trakošćanu, *Škola medijske kulture* 2006. je održana u ambijentu Varaždinskih Toplica, u hotelu »Minerva«. Ova manifestacija, koju od 1991. organizira Hrvatski filmski savez, nastavljajući je *Ljetne filmske škole*, koja se održavala od 1965. do 1990. Zamišljena je kao učilište koje će pripremati osnovnoškolske i srednjoškolske profesore za podučavanje učenika filmskoj umjetnosti i stvaranju filmova. Međutim, zahvaljujući ambicioznosti njenih sadržaja, današnji polaznici nisu samo učitelji, već i mladi članovi kino-klubova i ostali stvaratelji neprofесиjskih filmova te filmski kritičari, filmski arhivisti, voditelji filmskih klubova, fotografi itd. Škola nije mogla zanemariti razvoj novih medija, zbog čega je od 1991. dobila atribut *medijska* te uključila u svoj program edukativne sadržaje o raznim drugim medijima (video, televizija, strip, internet itd.).

Škola medijske kulture podijeljena je na seminarski i radionički dio. Seminar prvog stupnja sačinjavaju stalna predavanja, na kojima se polaznici uče osnovama filmske teorije te osnovama povijesti hrvatskog i svjetskog filma. Predavanja naprednog seminara svake se godine mijenjaju, a ove godine bila su posvećena španjolskom filmu, filmskom spektaklu, povijesti eksperimentalnog filma, snimateljskim stilovima, analizi filma *Treći čovjek*, filmskim vrstama, filmu i stripu, novome hrvatskom filmu, hrvatskome dokumentarnom filmu poslije Drugoga svjetskog rata i njegovoj glazbi, ženskom pismu u hrvatskom filmu i analizi raznih hrvatskih filmova. Predavači seminara istaknuti su filmski stručnjaci, a ove godine to su bili Nikica Gilić, Bruno Kragić, Petar Krelja, Mato Kukuljica, Joško Marušić, Diana Nenadić, Irena Paulus, Astrid Pavlović, Ante Peterlić, Ivo Škrabalo, Zoran Tadić, Hrvoje Turković i Marina Zlatarić.

Spomenuta predavanja nisu samo izlagačkog tipa, već su popraćena projekcijama niza filmskih primjera vezanih za temu, a nekad i cijelih filmova. Većina predavača potiče polaznike da se uključe u predavanje svojim komentarima, koji se ponekad pretvore u živu raspravu. Zbog toga bi ovaj tip rada tek uvjetno mogli nazvati predavanjem, a više radom u grupi. S obzirom na pozitivna iskustva, on se pokazao vrlo plodnim i korisnim. Osim ovih aktivnosti, svaku su se večer u velikoj dvorani održavale projekcije hrvatskih i stranih dugometražnih filmova uz uvodnu riječ nekog od predavača, a sutradan ujutro predavač i polaznici analizirali su odgledano. U ovoj su aktivnosti sudjelovali svi polaznici, a njena korist nije samo dobiveno filmsko znanje, nego i usvajanje metodičkog aparata koji učitelji mogu primijeniti tijekom analize filmova u školskoj nastavi.

Ove smo se godine, nažalost, oprostili od čovjeka koji je zaslužan za uvođenje nastave filma u školske programe – pokojnog Stjepka Težaka, istaknutog jezikoslovca, pedagoga te jednog od osnivača i predavača Škole. Njemu je bio posvećen govor Hrvoja Turkovića pri otvaranju ovogodišnje Škole. Iako je filmska kultura, kao što je rečeno, propisani dio školskog programa nastave hrvatskog jezika, ona je u hrvatskim školama poprilično zanemarena u korist književnosti i gramatike. Zbog toga je ova škola nužna. Već četrdesetak godina ona učiteljima daje poticaj, znanje i hrabrost da učenike podučavaju teoriji i povijesti filma. Ipak, u novije vrijeme vidljiv je znatniji napredak i na institucionalnom planu. Film je dobio važnije mjesto u školskim programima, a u Zagrebu je otvorena i umjetnička srednja škola u kojoj film zauzima vrlo značajno, čak glavno mjesto. Osim filma, svoje mjesto u školskom programu dobili su i drugi mediji. Nasljeđe Stjepka Težaka, sigurno je, neće propasti, već će se razviti u novim medijskim pravcima.

Medijska i filmska djelatnost srednjih i osnovnih škola ne sastoji se samo od podučavanja, već i od praktičnog rada, pa smo svjedoci brojnih osnovnoškolskih i srednjoškolskih grupa u kojima učenici stvaraju svoje prve igrane, dokumentarne i animirane filmove. Zbog toga sve više raste zanimanje za radionički dio programa Škole, koji se sastoji od radionica za dokumentarni film (voditelj Damir Čučić), igrani film (Snježana Tribuson), TV-reportažu (Dražen Ilinčić), animirani film (Edo Lukman), kameru i snimanje (Boris Poljak), montažu (Ivana Fumić), filmski scenarij (Goran Tribuson) te novoosnovane radionice za tonsku obradu, koja je podijeljena na radionicu za postprodukciju tona za film i video (Dubravka Premar) te radionicu za radiofoniju (Vedrana Vrhovnik). Većina polaznika radionica imali su naporniji program od polaznika seminara, jer je njihov zadatak, osim usvajanja znanja o temi njihove radionice, i praktični rad čije su rezultate svi polaznici mogli vidjeti zadnjeg dana Škole. Mnogi su svoja ambiciozna djela završavali u zadnji čas. Po mišljenju većine, najuspjeliji rad stigao je iz radionice igranog filma – duhovit i umješno režiran kratkometražni film *Hvala što ne pušite*. Vidjeli smo i dokumentarni film *Sikud otprto*, animirani film *Ol ekskluzif*, niz TV-reportaža, montažne i snimateljske vježbe, montiranu radio-dramu i vježbe snimanja tona na sliku filma, a Goran Tribuson predstavio nam je tri scenarija proizašla iz njegove radionice. Prema jednom od tih scenarija, na idućoj će se Školi snimiti igrani film. Svaki od prikazanih radova komentirao je Hrvoje Turković, izrazivši zadovoljstvo razinom njihove kvalitete te ne propustivši upozoriti i na njihove mane.

Zainteresiranost i oduševljenje učitelja, polaznika Škole, vidljiva je i iz činjenice da mnogi od njih više godina dolaze u Školu u želji da pohađaju što više različitih radionica. Među ostalim, prednjače članovi kino-klubova, kojima ovo iskustvo pomaže u stvaranju samostalnih filmova. Rezultate njihova rada možemo vidjeti na dvije godišnje filmske smotre – *Reviji hrvatskoga filmskog i video stvaralaštva djece* te *Reviji hrvatskoga filmskog i video stvaralaštva*, koje se svake godine održavaju u drugome mjestu u Hrvatskoj.

Na kraju treba spomenuti da je za trajanja Škole započelo eksperimentalno cjelodnevno emitiranje njezine radio-stanice. Njena čujnost preko radio-valova bila je u hotelu »Minerva« i okolica, ali, budući da se emitirala i putem interneta, njezina je stvarna čujnost bila – po cijelom svijetu.

Juraj Kukoč